

Ročni katalog za I. 1927-28 z vsemi novimi podatki bo skoro gotov. Pošljite prednaročilo!

— Odkritje spominske plošče padlemu tov. Janku Muhi na Ajdovcu. Ob 10. ur se je vršila slovenska služba božja ob številni navzočnosti domačinov in učiteljstva. Pri maši je pel pevski zbor novomeškega okrajnega učiteljskega društva. Po končnem cerkvenem opravilu se je podalo učiteljstvo z domačini vred pred šolsko poslopje, na katerega pročelju je vzidana spominska plošča. Predsednik novomeškega učiteljskega društva je v iskrenih besedah pozdravil prisotne ter pozval pokojnikovo mater, župana, predsednika krajnega šolskega sveta ter župnika, da so zavzeli častna mesta. V vznemih besedah je tovariš Pirnat očratal pomen dneva, povdarjajoč prav posebno pokojnikove vrline, ki si jih je stekel kot učitelj. Govoril je iz duše, iz srca in vsem udeležencem je igrala solza v očeh ob tako globoku zasnovanim govorom. Po oficielnem pozdravu predsednikovem je dolgoletni pokojnikov priatelj in sošolec tov. Hočevar v jedrnih in čuvstvenih besedah predočil življenje slavljenčeve. Posamezne epizode pokojnikovega življenja je tako lepo podal, da so domačini nehoti pritrjevali, nas vse pa je preveval z nesebičnimi idealni prepojeni duh pokojnikov. Glinjivo je bilo opazovati objokano, ubogo pokojnikovo mater, ki je ostala popolnoma sama v kraju, kjer je deloval in si zadobil nemilijiv zaslug njen sin — učitelj idealist. Zaznali smo s kako čisto ljubezni je bil pokojni vdvan svoji materi in kako velika in brezmejna je maternina ljubezen. Sama, brez sredstev in kakih podpor živi v kraju, kjer je užival ljubezen in priznanje njen sin in kjer je tudi njej ljubštvo tako zelo naklonjeno. Po končnem, do srca segajočem slavnostnem govoru tov. Hočevarja, je predsednik novomeškega učiteljskega društva tov. Pirnat v toplih besedah izročil ploščo v varstvo predsedniku krajnega šolskega sveta. Pričujočo mladino, občane in učiteljstvo je opominjal, naj bo spominska plošča vsem draga svetinja, spominjajoč nas blagega pokojnika. V imenu občanov se je nato prav prisreno zahvalil učiteljstvu za počastitev pokojnikovega spomina ondotni župnik, žečeč, da bi vsi zlati nauki, ki jih je zasadil pokojnik v sreču domačinov, obredili stoteren sad. Učiteljski zbor je končno zapel »Blagor mu« in »Vigred se povrne«, nato pa odšel v šolsko poslopje k zborovanju.

— Oblastni šolski odbor za ljubljansko oblast je sestavljen tako: predsednik veliki župan dr. Fran Vodopivec, podpredsednik dr. Karel Capuder, člani: oblastni šolski nadzornik E. Gangl, oblastni sanitetski referent dr. Ernest Mayer, načelnik gradbene sekcije v Ljubljani inž. Avrelj Kobal, ravnatelj moškega učiteljskega v Ljubljani Anton Dokler, ravnatelj 1. mestne deške meščanske šole Maks Hočevar, predstojnik davne administracije v Ljubljani dr. Karel Novotny, okrajni šolski nadzornik Miroslav Pretnar, upravitelj manjšinske šole v Ljubljani Julij Slapšak, upraviteljica IV. dekliske osnovne šole v Ljubljani Marija Sadar-Kleinmayer, oblastni odbornik dr. Milavec za Ljubljano, posestnik, župan in oblastni poslanec Josip Nemančič za Crnomelj, odvetnik dr. Dominik Žvokelj za Kamnik, katehet Julij Lazič za Kastav, dekan in oblastni poslanec Anton Skubic za Kočevje, posestnik in oblastni poslanec Anton Umnik za Kranj, posestnik in oblastni poslanec Fran Kobal za Krško, župnik Valentin Sitar za Litijo, ručar in oblastni poslanec Filip Križnik za Laško, dekan Valentin Zabret za Ljubljansko okolico, posestnik in lesni trgovec Jakob Maček za Logatec, odvetnik in oblastni poslanec dr. Ivo Česnik za Novo mesto ter posestnik in oblastni poslanec Jakob Jan za Radovljico.

— Tečaji za deška ročna dela. Prosvetno ministrstvo je dovolilo Podmladku Rdečega križa, oblastnim odborom v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Skoplju, Užicah in Aleksincu, da smejo prirediti počitniške učiteljske tečaje za deška ročna dela.

— Vpisovanje v 1. letnik na državnem moškem učiteljišču v Mariboru se vrši za šolsko leto 1927/28. dne 30. junija od 9. do 11. ure dopoldne v ravnateljevi pisarni. Popoldne istega dne je uradno-zdravniška preiskava in preizkus posluha. V juniju skem roku se bodo vpisavali po odl. min. prosv. br. 36.699 od 22. nov. 1926 samo odlični, prav dobr in dobr učenci, ki so dovršili štiri razrede gimn. ali realke ali stirirazredno meščansko šolo. Kdor nima najmanj dobre ocene iz slovenščine, zemljepisa, zgodovine, matematike, fizike in kemije, mora delati iz teh predmetov spremenjim izpit v jeseni, ki se bo vršil dne 1. in 2. septembra od 10. ure dopoldne dalej. Z ozirom na velik naval na učiteljišča se reflektanti vladljivo opozarjajo, da naj se oglašajo samo oni, ki se resno misljijo posvetiti učiteljskemu stanu, za kar so učiteljišča. Vse drugo je razvidno na črni deski v vestibulu učiteljišča.

— Na grobu umrle tovarišice Marije Burjeve. Marija! Pred sedmimi tedni si nas ostavila. Vsilila se je v Tvoj dom bela žena in Ti ugrabilo ljubljeno sestro. Dva dni na to smo jo spremljali na poslednji poti in delili s Tabo žalost, ki bi jo morala nositi sama, ker tako je veleval ukaz vsiljenke.

— Trpek je ta ukaz in gorje siroti, ki bi morala res sama nositi vso tugo. — Nihče od nas ni tedaj slutil, da pripravlja bela žena drugi ukaz, da pripravlja Tvojim no-

vo žalost. Zdi se mi, da je v tem ukazu polno roganja, da je beseda: »Sedmina naj bo polna žalosti!« — preveč kruta. — Ti sama, popolnoma sem prepričan, ne bi nikdar pustila, da bi oni, ki si jih ljubila, trpeli zaradi Tebe. Bila si v svojem srcu tako dobra, da si raje molčala in nosila vso bol sama. Marija! Sedaj Te je smrt iztrgala iz srede ljubljenih. Crna zemlja je sprejela Tvoje izmučeno telo in zdi se mi, da z bolestnim smehom šepeče: »Ne tu gujte! Med vami bom še v naprej, skrbela bom za vas; ljubiti vas hočem vekomaj...«

— Kaj je bila tiba in nema sestra, od katere se danes poslavljamo? — Marija je bila slovenska učiteljica ... To pove vse! Bila je slovenska učiteljica, koje živiljska pot ni posuta s cvetjem. — Službena dolžnost jo je metalna iz kraja v kraj. Na Kalu pri Š. Janžu je nastopila križev pot, ki jo je vodil v Osilnico ob Kolpi, čez Dobrepolje, Sv. Bolzen, Sv. Urban na Vič. — Jeseni se je preselila k nam in srečna je bila, da ji je bila usoda toliko naklonjena. Pa le kratka je bila doba njene delovanja med nami. Komaj da smo se spoznali in že je moralta vzelis slovo za vekomaj ...

— Marija! Ostavila si nas in še v roku si nismo segli za slovo. Danes, ko se poslavljamo ob odprttem grobu od Tebe, bodi uverjena, da nam ostane spomin na Tebe čist in svet. — Bodis uverjena, da se je posilno marsikatero oko, ko je bila oznanjena vest: »Umrla je Marija Burja, učiteljica na Viču.« — Bodis uverjena, da žaluje poleg Tvojih bratov in Tvoje sestre še nebroj poštenih src, ki si jih Ti sama vzgojila.

— Bodis uverjena, da je i v nas odkrita in globoka žalost. — Prejmi, draga Marija, v slovo od tovaršije, s katero si služovala v zadnjem času, iskren pozdrav ... — Zemlja! Poslednja beseda Tebi: Nudi dobrini naši tovarisci, skrbeči in ljubeči sestri mirens in tih dom ... — Držaj.

— Tovariše iz cerkljanskega okoliša vabimo k šolski predstavi Ribičičeve proškaloholne igre »Mefistov izum«, ki se vrši 26. t. m. ob 3. uri. — J. L.

— Maturantinje zasebnega ženskega učiteljišča šolskih sester v Mariboru iz leta 1917. prirede ob prilikli desetletnici sestanku dne 2. julija 1927 v Mariboru. Zbirališče v hotelu »Zamorec« med 6. in 7. uro zvečer. Nadaljnji program se določi pri sestanku. Tovarišice, pridite vse! Gosti dobrodošli! — Sklicateljice.

— Koncerta pevskega zboru UJU učiteljstva sta se vršila dne 19. t. m. v Šent Vidu nad Ljubljano in na Viču pri Ljubljani. Oba koncerta je vodil predsednik pevskega zboru prof. Marko Bajuk in sta prav dobro uspela. Udeležba je bila zelo lepa, iz česar se vidi, da kulturna misija pevskega zboru lepo dosegla svoj končni smotter.

— Opozorjamo na današnji uvodnik, da ga vsakdo prečita, ker dopoljuje uvodnik v predzadnji številki »Boj frazam« in uvodnik pov. Andreja Skulja »Nova kulturna smer naše pretojene organizacije«.

— Zastopniki strezov v novem oblastnem šolskem odboru. Ljubljanski oblastni odbor v Ljubljani je v svoji XIII. seji dne 25. maja 1927 imenoval v smislu člena 18. in 26. uredbe o krajevnih in oblastnih šolskih odborih za osnovne in meščanske šole z dne 2. maja 1927, štev. 222 U. L. z dne 18. maja 1927, štev. 55 v oblastni šolski odbor telesobe: za okraj Ljubljana: dr. Anton Milavec, oblastni odbornik v Ljubljani; Brežice: Jožef Skoberne, posestnik, župan in narodni poslanec, Senovo, p. Rajhenburg; Crnomelj: Josip Nemančič, posestnik in oblastni poslanec, Železej, p. Metlika; Kamnik: dr. Dominik Žvokelj, odvetnik v Kamniku; Kastav: Julij Lazič, katehet v Kastvu; Kočevje: Anton Skubic, dekan in oblastni poslanec v Ribnici; Kranj: Anton Umnik, posestnik in oblastni poslanec Šenčur; Krško: Franc Kobal, posestnik in oblastni poslanec, Gabrijele, p. Tržiče; Litija: Valentin Sitar, župnik, Zagorje ob Savi; Laško: Filip Križnik, rudar in oblastni poslanec, Trbovlje; Ljubljanska okolica: Valentin Zabret, dekan v Š. Vidu nad Ljubljano; Logatec: Jakob Maček, posestnik in lesni trgovec v Dol. Logatcu; Novo mesto: dr. Ivo Česnik, odvetnik in oblastni poslanec, Novo mesto; Radovljica: Jakob Jan, oblastni poslanec in posestnik, Podhom, p. Gorje pri Bledu.

— Pohvalna priznanja ministrstva posameznim učiteljem se naj vpišejo v Uslužbenke liste na strani 3. v oddelku XI. Odlikovanja, v kratkem: »Odlikovan s pismom poohvalo od ..... 19.. O. N. br. .... itd. V tem smislu je prosvetna uprava izdala posebno uredbo.

— Ali pripadajo kontraktualnim učiteljem rodbinske doklade. Računovodstvo je pričelo interpretirati sedaj odlok glede kontraktualcev tako, da nakazuje samo osebne draginjske doklade, ne pa tudi rodbinskih. Ker smatramo tako interpretacijo za pogrešno, je poverjeništvu UJU napravilo pritožbo na merodajna mesta, da se prepreči napačna in krivica interpretacija v tej zadevi. O protestu se je obrnilo pov. UJU tudi na slovenskega referenta v ministrstvu prosvete in na Izvršni odbor UJU, da podvzamejo vse korake v tem pogledu.

— Učiteljski tečaj za rokotvorni pouk, subvencioniran od Glavnega odbora Podmladka Rdečega križa, priredi v Skoplju tamkajšnji Oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v času od 6. julija do 14. avgusta t. l.

— Djački dom UJU v Beogradu. Občinski svet beograjski je sklenil na svoji seji dne 20. maja, da odstopi Udrženju Jugoslav. Učiteljstva prostor za zidanje dijakevškega doma v Beogradu.

— Osnovna šola v Š. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, dne 26. t. m. v risalnici razstavo spisnih, računskih, risarskih ter deških in ženskih ročnih izdelkov. Zvezcer ob 20. uri je pa v telovadnici šolska prireditev v proslavo Vidovega dne.

— Društvo »Treznost« v Ljubljani je izvojilo na svojem zadnjem občnem zboru za predsednika tov. Rudolfa Horvata, učitelja v pok. za tajnika akademika Kristana in za blagajnika pisatelja Cerkvenika.

— Jugoslovenski abstinentni kongres se vrši od 2.-4. julija t. l. na Taboru v Ljubljani. Svečan sprejem došlih gostov na glavnem kolodvoru bo ob 10. uri, ob 16. ur otvoritev skupščine.

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— Napredovanja v 1. grupo II. kategorije: Josip Rustja, Henrik Lobe, Adela Martinc, Angela Smolik-Grčar, Emilia Vouk, Leon Cepuder; v 2. grupo II

kategorije: Venčeslav Skebe, Marija Žerjav, Franc Jankovič, Armela Širok, Hinko Klenovšek, Josipina Simonič, Marija Peterbel-Goljevšek, Josipina Achtik; v 1. grupo III. kategorije: Stana Germek; v 3. grupo II. kategorije: Vida Deleani-Krašovec, Gabrijela Skok; v 4. grupo II. kategorije: Marija Petrič, Rudolf Vrabič, Vida Stolfa, Josip Virnik, Marija Koren, Karel Černigoj, Vida Ivanec, Angela Jazbec, Anton Kregar.

— Namestitve v Ljubljanski oblasti: Ernest Stanič v Jurklošter, srez Laško; Martin Mencej v Podstenice, srez Novo mesto; Gottard Rott na Bledu, srez Radovljica; Viktor Perger v Toplice pri Zagorju, srez Litija; Ivan Grum v Leskovec, srez Krško; Adolf Arzenšek v Dobrniče, srez Novo mesto.

— Imenovanje ravnateljev meščanskih šol: za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Celju je imenovan Ivan Černič; za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Mežici Josip Hergout in za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Slov. Lenartu v Slov. goricah Janez Korže.

— Premestitev. V Rakovec, srez Konjice je premeščena Ana Bantan.

Naša društvena zborovanja.

IZOBRAZEVALNA AKCIJA SLOVENSKEGA UČITELJSTVA. — OJAČENJE BORBENE SILE NAŠE ORGANIZACIJE. — ODMEV AKCIJE TOV. KNAFLIČA PO OKRAJNINI DRUŠTVIH.

Sklepi društev:

IZOBRAZEVALNA AKCIJA SLOVENSKEGA UČITELJSTVA.

Ljubljansko učiteljsko društvo je na svojem zborovanju 17. junija t. l. sprejelo soglasno sledečo resolucijo:

Ljubljansko učiteljsko društvo pripoznava potrebo sistematične samoizobraževalne akcije učiteljstva, ker si le od nje obeta ojačenja borbene sile naše organizacije, dviga kulturne višine učiteljstva in njegove usposobljenja za delo med narodom na vseh poljih njegovega udejstvovanja, skratka: realizacije kulturne misije učiteljstva.

Poziva Poverjeništvu UJU v Ljubljani, da v svojem proračunu za leto 1927/28, zadostno dotira to akcijo, svoje deležne pa pooblašča, da glasujejo za njen zadost, ne finansiranje.

I. MEŽISKO UČITELJSKO DRUŠTVO je napravilo na svojem zborovanju dne 11. junija 1927 sledeči sklep:

Odločno odklanjamamo nastop spravne odbore pod vodstvom g. Knafliča iz enostavnega razloga, ker se deklaracijske smeri naše stanovske organizacije uveljavljajo po celi državi v znamenju stanovskega, državnega in narodnega edinstva. Naslov omnenjih tovarišev smatramo le kot zadnji poizkus umetno zadržati popolno slog učiteljstva. Nimamo pa nič proti temu, da vstopijo izstopivši tovariši in se uveljavljajo v naši stanovske organizaciji kot legalna opozicija, toda podjetje »Edinstvo« naj likvidirajo sami.

Izrekamo popolno zaupanje Izvršnemu odboru UJU v Beogradu, poverjeništvu v Ljubljani in vsem članom ožjega sosvetja v Ljubljani, da pozivamo, da vztrajajo na stališču našega edinstva.

Po domnevi nekaterih učiteljev, da ni pravilno, ker »Učiteljski Tovariš« reagira na napade »Edinstva«, ugotavljamo, da izhaja ta gospodarica iz vrst onih, ki »Edinstvo« vzdružuje.

II. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVE TOLENARTSKI OKRAJ je sklenilo dne 21. maja t. l.:

Precica se dopis »Mariborskega učiteljskega društva«, katero skuša doseči sporazum med Pov. oziroma članom UJU in »Edinstvom«. — Razvila se je živahnega debata k posameznim predlogom in končno sklenilo, da članstvo soglaša s to idejo o poravnavi z vsemi predlogi, razen s točko, ki govorja, naj Pov. UJU prevzame v slučaju razida društva »Edinstvo« vse njegove dolgovne ali pa morebitne dohodke.

III. SLOVENJEBISTRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je sprejelo na zborovanju 11. junija 1927 sledeči sklep:

Pripravljeni smo sprejeti tovariši iz »Edinstva« zopet v našo organizacijo, ker se zavedamo, da je le v slogi moč. V vsaki organizaciji pa se mora pokoriti manjšina večini. Kdor tega ne storí, preneha biti član organizacije.